

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет педагогічної освіти
Кафедра спеціальної освіти

Затверджено

на засіданні кафедри спеціальної освіти

факультету педагогічної освіти

Львівського національного університету імені Івана Франка

(протокол № 1 від 28 серпня 2025 р.)

Завідувач кафедри

МАР'ЯНА Породько

Силабус з навчальної дисципліни «Логопедія з практикумом»,
що викладається в межах ОПІ «ЛОГОПЕДІЯ» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
спеціальності 016 Спеціальна освіта

Львів 2025 р.

Назва дисципліни	ЛОГОПЕДІЯ З ПРАКТИКУМОМ
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, вул. Туган-Барановського,7,
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет педагогічної освіти, кафедра спеціальної освіти
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка Спеціальність 016 Спеціальна освіта
Викладачі	Породько Мар'яна Ігорівна, доцент кафедри спеціальної освіти, кандидат педагогічних наук Бушак Олена Олександрівна, асистент кафедри спеціальної освіти
Контактна інформація викладача	ел. пошта: maryna.porodko@lnu.edu.ua профіль викладача https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/maryana-ihorivna-porodko Породько М.І. olena.bushchak@lnu.edu.ua електронна пошта ас. Бушак О.О профіль викладача https://pedagogy.lnu.edu.ua/employee/olenabushchak Бушак О.О
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	П'ятниця 13.00 – 14.30 (кафедра спеціальної освіти, вул. Туган-Барановського, 7) доц. Породько М.І. Понеділок 13.00 – 14.30 (кафедра спеціальної освіти, вул. Туган-Барановського, 7) ас. Бушак О.О. Також передбачено он-лайн консультації. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Логопедія з практикумом» є нормативною дисципліною з спеціальності <u>016 Спеціальна освіта</u> для освітньої програми <u>Логопедія</u> , яка викладається в <u>5-7</u> семестрі в обсязі <u>11</u> кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Дисципліна «Логопедія з практикумом» призначено для бакалаврів ОП «ЛОГОПЕДІЯ» денної та заочної форми навчання. Предметом вивчення навчальної дисципліни є сучасна система організації процесу діагностики та корекції порушень мовлення осіб з особливостями психофізичного розвитку.

<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета викладання навчальної дисципліни «Логопедія з практикумом» є засвоєння основних положень логопедії, принципів і методів логопедичної роботи, найбільш поширених мовленнєвих порушень, етапів корекційної роботи та успішного застосування їх на практиці. А також засвоєння студентами знань про сутність та особливості діяльності логопеда, специфікою діагностичної та корекційної роботи, особливостями професійно-педагогічної комунікації та професійного зростання.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни «Логопедія з практикумом» є:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) надання теоретичних знань щодо загальної характеристики різних мовленнєвих порушень в історичному аспекті, етіології, механізмів, симптоматики, класифікації, динаміки протікання даних порушень мовлення за умов спонтанного та цілеспрямованого корекційного навчання та виховання; 2) формування у студентів уміння правильно діагностувати мовленнєві порушення та визначати ефективні шляхи корекційного впливу у різних категорій дітей та дорослих із важкими порушеннями мовлення; 3) ознайомлення студентів з основними формами організації логопедичної допомоги та профілактики даних мовленнєвих порушень.
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово». -2010. - 376 с. 2. Гаврилова Н.С. Порушення фонетичного боку мовлення у дітей. Монографія. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друк-Сервіс», 2011. 200 с. 3. Іванова Т. І. Корекція заїкання / Т. І. Іванова, Т. І. Кваша. ⌘ К. : Вид. гр. «Шк. Світ», 2015. 136 с. 4. Марченко. І.С., Спеціальна методика початкового навчання української мови (логопедична робота з корекції порушень мовлення у дошкільників). [Навч. посібн. для студентів вищих навч. закладів.] / І. С. Марченко. – 1-видання. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2010. – 288 с. 5. Мамот Т. Л. Корекція дисграфій: методичні рекомендації. – Тернопіль: Навчальна книга.— Богдан, 2015. – 16 с. 6. Марченко І. С., Кобилякова Т. В. Профілактика оптичної дисграфії: навчально-методичний посібник / укл.: І. С. Марченко, Т. В. Кобилякова. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 101 с. 7. Конопляста С.Ю., Ринолалія від А до Я: Монографія, - К.: Книга-плюс, 2016 – 312 с. 8. Кравцова І. В. Корекційно-розвивальної роботи з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення / І. В. Кравцова, Л. Л. Стахова – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2018. – 60 с

9. Рібцун Ю. В. Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення : програмно методичний комплекс / Ю. В. Рібцун. – К., 2012. – 258 с.
10. Пінчук Ю.В. Мовленнєві вправи для виховання у дітей правильної вимови звуків Р, Р', Л, Л' / Ю.В. Пінчук, Л.Л. Циба. – К. : КНТ, 2007.
11. Савченко М.А., Методика виправлення вад вимови фонем у дітей: Навчальний посібник / - Тернопіль, 2011., - 160 с.
12. Тарасун В.В. Логодидактика. Навчальний посібник для вищих навчальних закладів. К.: Видавництво НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2004. 348 с.
13. Чередніченко Н.В., Клименко І.В., Тенцер Л.В. Порушення письма у молодших школярів: діагностика та корекція. Навчально-методичний посібник. К.: ДІА, 2016. 248 с.
14. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії). К., 2009. 244 с.

Допоміжна

1. Богуш А.М. Мовленнєвий розвиток дітей від народження до 7 років. Монографія. 2-е видання. К.: Слово, 2010. 374 с.
2. Брушневська І.М. Формування комунікативного компонента мовленнєвої діяльності дітей п'ятого року життя із загальним недорозвитком мовлення. Київ, 2018. 274с
3. Довідник учителя-логопеда / [авт.-упор. С. М. Лупінович] – Тернопіль : Мандрівець, 2008. – 112 с.
4. Шарапова О.В. Лего-технології на логопедичних заняттях. Логопед. 2019. № 9 (105). С. 17-26
5. Журавльова Л. С. Система комплексної корекційної роботи з мовленнєвого розвитку молодших школярів із дисграфією. Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету. Серія: Педагогіка. 2020. Вип. 2 (25). С. 44–55.
6. Тарасюк А.І. Особливості мовленнєвого розвитку дітей із сенсорною алалією Актуальні питання корекційної та інклюзивної освіти / За загальною редакцією Бойчука Ю.Д. – Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2020. – С.234-329.
7. Каменева-Замараєва Т.В., Рудяк Л.В., Тимошенко Л.М. Розмовник. Логопедичні завдання для роботи вихователя: Каменева-Замараєва Т.В., Рудяк Л.В., Тимошенко Л.М. – Х.: Вид.група «Основа», 2013, - 256 с.
8. Логопсихологія: навч. посіб. / С. Ю. Конопляста, Т. В. Сак ; за ред. М. К. Шеремет. – К. : Знання , 2010. – 293 с.
9. Малярчук А.Я. Дидактичний матеріал для виправлення мовних недоліків / А. Я. Малярчук. – К., 1997.

10. Методика викладання української мови у підготовчому - першому класах спеціальної загальноосвітньої школи для дітей з вадами розумового розвитку: Навчально-методичний посібник для студентів дефектологічного факультету / Уклад. Данільченко Є.В. – Слов'янськ : ДДПУ, 2012. - 108 с.
11. Овчиннікова Т.С. Музика, ритм і співи в логопедичній роботі. Методичний посібник для логопедів, учителів, вихователів і музикальних керівників загальноосвітніх і спеціальних навчальних закладів / Т. С. Овчиннікова, Л. О. Федорович / За наук. ред. Л.О. Федорович. – Кременчук : Християнська Зоря, 2009. – 88 с.
12. Рібцун Ю. В. Науково-методичне забезпечення реалізації спеціальної освіти дітей із ЗНМ / Ю. В. Рібцун // Логопед. – 2011. – № 8 (8) серпень. – С. 4–11
13. Соботович Є.Ф. Нормативні показники мовленнєвого розвитку (в його фонетико-фонематичній ланці) дітей дошкільного віку / Є. Ф. Соботович // Дефектологія. – 2002 - №3. – С. 12-16.
14. Трофименко Л. І. Шляхи подолання загального недорозвитку мовлення у дітей дошкільного віку: монографія / Л. І. Трофименко. – Кіровоград: Імекс-ЛТД, 2014. – 104 с
15. Тихонова, К. С. Труднощі навчання: дислексія, дисграфія, диспраксія, дискалькулія [Текст] : практичні рекомендації для дітей, батьків і педагогів / К. С. Тихонова. - Харків : Ранок ; Харків : Кенгуру інклюзія, 2020. - 152 с
16. Федорович Л.О. Конспекти логоритмічних занять із дітьми дошкільного віку з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення / Л. О. Федорович, Я. О. Пищалка. – Запоріжжя : ТОВ «ЛПІС»ЛТД, 2009. – 288 с. : іл.
17. Хрестоматія з логопедії / За ред. Шеремет М.К., Мартиненко І.В. – К. : КНТ, 2006.
18. Шеремет М.К., Ревуцька О.В. Логопедія (корекційна робота при дислалії) : Навчальний посібник / М. К. Шеремет, О. В. Ревуцька. – К., 2009., - 244 с.

Інтернет-ресурси:

1. Електронна бібліотека. Логопедія. Підручник. За ред. М.К.Шеремет. – К.: Видавничий Дім «Слово». -2010. - 376 с <https://studfile.net/preview/2041266/>
2. Логопедія. Підручник, третє видання, перероблене та доповнене. За ред. М. К. Шеремет. — К.: Слово, 2014. — 672 с. <https://ua1lib.org/book/3297320/8cc516>
3. Тищенко В. В. Класифікації порушень мовленнєвого розвитку: сучасний стан, протиріччя та шляхи їх усунення. . <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/12732/>
4. Мар'яна Поросько. Діагностика мовленнєвої функції дітей відповідно до міжнародної класифікації хворіб. Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. – Вип. 4. – С 142-145
<https://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Vypusk-4-Kintsevo-1.pdf>

Обсяг курсу	<p><u>156</u> годин аудиторних занять. З них 64 годин лекцій, 92 годин практичних занять та 178 годин самостійної роботи (для студентів денної форми навчання)</p> <p><u>3</u> них 30 годин лекцій, <u>42</u> годин практичних занять та <u>48</u> годин самостійної роботи (для студентів заочної форми навчання)</p>
Набуті компетентності	<p><i>Загальні компетентності:</i></p> <p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК-8. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні компетентності)(СК)</p> <p>СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.</p> <p>СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.</p> <p>СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.</p> <p>СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.</p> <p>СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності.</p>

	<p>СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.</p> <p>СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.</p> <p>СК-14. Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.</p> <p>СК-15. Здатність аргументовано відстоювати власні професійні переконання, дотримуватись їх у власній фаховій діяльності.</p> <p>СК-16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>СК-17. Здатність до застосування професійних медико-біологічних знань і практичних умінь і навичок, які є теоретичними основами побудови змісту корекційного, навчально-реабілітаційного процесу дітей з мовленнєвими порушеннями.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>РН 2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.</p> <p>РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.</p> <p>РН 7. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.</p> <p>РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.</p> <p>РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.</p> <p>РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.</p> <p>РН 12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.</p>

	PH 15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.
Ключові слова	Корекційна педагогіка, спеціальна освіта, логопедія, діагностика, корекційна робота, особи з порушеннями мовлення, дислалія, дизартрія, алалія, афазія, дислексія, дисграфія, ринолалія, заїкання, загальне недорозвинення мовлення, система логопедичної роботи
Формат курсу	Очний, заочний
теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	екзамен
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Педагогіка та спецпедагогіка», «Неврологія»; «Нейропсихологія», «Анатомія, фізіологія та основи генетики», «Патопсихологія», «Інклюзивна освіта», «Вікова психологія», «Мовленнєві системи та їх порушення», «Сенсорні системи та їх порушення», «Онтогенетичні аспекти мовлення», «Анатомія ЛОР».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>При викладанні навчальної дисципліни використовуються різноманітні методи та техніки – як традиційні, так і сучасні (особистісно-орієнтовані, інформаційно-комунікаційні тощо). При цьому навчання є студентоцентричним та здійснюється через залучення до активної практичної діяльності. Зокрема, для активізації навчального процесу передбачено застосування інтерактивних методів навчання з використанням новітніх мультимедійних технологій (робота при логопедичних обстеженнях, командна робота).</p> <p>Вивчення навчальної дисципліни передбачає використання різноманітних методів та технік викладання і навчання:</p> <p>Пояснювально-ілюстративний метод: лекція у формі розповіді – для пояснення складного теоретичного та (або) великого за обсягом навчального матеріалу.</p> <p>Репродуктивний метод: відтворення і повторення способу діяльності за сформованим динамічним стереотипом дій – для засвоєння основних понять.</p> <p>Активні методи навчання: послідовна й цілеспрямована постановка перед студентами завдань, розв'язуючи які вони активно засвоюють нові знання.</p>

	<p>Метод проблемного викладу навчального матеріалу: створення проблемних ситуацій, надання допомоги студентам під час аналізу та подальшого спільного розв'язання поставлених завдань.</p> <p>Частково-пошуковий метод: залучення студентів до самостійного розв'язання пізнавального завдання. При цьому студенти опановують різні способи пошуку інформації, формують переконаність в істинності нових знань, аналізують достовірність отриманих результатів та можливі помилки та труднощі.</p> <p>Дослідницький метод: залучення студентів до самостійного розв'язання завдання наукового характеру з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>Наочні методи: ілюстрування, демонстрування, комп'ютерна презентація тощо.</p> <p>Робота з навчально-методичною літературою, науковими джерелами і електронними ресурсами (конспектування, тезування, анотування).</p> <p>Методи організації самостійної роботи: розв'язання завдань, виконання проєктів, індивідуальних і командних творчих завдань.</p> <p>Лекції органічно поєднуються не лише з практичними заняттями, а й із самостійною роботою, яка полягає в самостійному опрацюванні теоретичного матеріалу, підготовці до практичних занять, пошуку необхідної інформації, підборі та огляді літературних джерел за заданою тематикою, виконанні індивідуальних завдань тощо. При цьому в освітньому процесі передбачено використання спеціальних методів, більш характерних для науково-дослідної роботи – експертного оцінювання, систематизації, екстраполяції, «мозкового штурму» тощо. В багатьох випадках такі методи є найбільш оптимальними для розв'язання конкретних навчальних завдань</p>
<p>Необхідні обладнання</p>	<p>Мультимедійний проектор, фліпчарт, маркери.</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Навчальні досягнення студентів оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до визначених видів й термінів контролю.</p> <p><i>Оцінювання</i> проводиться за 100-бальною шкалою.</p> <p>Участь в роботі впродовж семестру/іспит – 50/50 балів.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Критерії оцінювання на практичному занятті:</i> <p>5 семестр – максимальна кількість балів – 25: 16 практичних – 16 бали, 1 практична – 1 бал за індивідуальну підготовку до практичного та підготовка і відповідь на практичному занятті. 0 балів – студент не готовий до практичного заняття.</p>

- модульний контроль (тестовий контроль) – максимальна кількість балів – 5;
- самостійна робота (доповідь на практичному) – максимальна кількість балів – 4.

6 семестр – максимальна кількість балів – 25:

16 практичних – 16 бали, 1 практична – 1 бал за індивідуальну підготовку до практичного та підготовка і відповідь на практичному занятті. 0 балів – студент не готовий до практичного заняття.

- модульний контроль (тестовий контроль) – максимальна кількість балів – 5;
- самостійна робота (доповідь на практичному) – максимальна кількість балів – 4

7 семестр – максимальна кількість балів – 50:

16 практичних – 32 бали,

1 практична – 2 бал за індивідуальну підготовку до практичного та підготовка і відповідь на практичному занятті.

1 бал – студент не повністю розкриває питання практичного завдання;

0 балів – студент не готовий до практичного заняття.

- 2 модульних контролі (тестовий контроль) – по 5 балів (максимальна кількість балів – 10);
- самостійна робота (доповідь на практичному) – максимальна кількість балів – 8

• іспит – максимальна кількість балів 50.

Підсумкова максимальна кількість балів 100

Критерії оцінювання іспиту:

50-40 балів (відмінно) - Студент продемонстрував відмінне засвоєння навчального матеріалу. Його відповіді були вичерпними, логічними та науково обґрунтованими. Він продемонстрував глибоке розуміння як теоретичних аспектів сучасного стану діагностики дітей з порушеннями, так і практичних аспектів організації діагностичного дослідження.

39-29 балів (добре) - Студент володіє знаннями з предмета, але його відповіді могли б бути більш точними та структурованими. Він демонструє розуміння теоретичного матеріалу, проте допускає незначні помилки у використанні термінології.

28-18 балів (задовільно) - Хоча студент ознайомлений з основним навчальним матеріалом та літературою, його знання є фрагментарними. Він допускає неточності у формулюваннях, не завжди може чітко пояснити поняття та навести конкретні приклади.

17-0 балів (незадовільно) - Рівень засвоєння матеріалу випускником є незадовільним. Він не повністю володіє знаннями, необхідними для висвітлення питань іспиту, і має труднощі з викладенням своїх думок

Критерії оцінювання самостійної роботи:

4 балів – матеріал, викладений студентом відповідає поставленій меті, тема розкрита послідовно, логічно; подано оригінальні висновки, власні рефлексії та приклади;

	<p>3-2 бали – матеріал недостатньо повно відображає ознайомлення автора з предметом пошуку, подано висновки, існують певні неточності, зроблено власні висновки, наведено аргументи;</p> <p>1 бал – тема розкрита поверхово, відсутні власні висновки, рефлексії.</p> <p>0 балів – студент не готовий до висвітлення питань самостійної роботи.</p> <p><i>Академічна доброчесність:</i></p> <p>Очікується, що завдання самостійної роботи до кожної теми, виконані здобувачами вищої освіти, будуть їх оригінальними міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної не доброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p><i>Література.</i> Уся література, яку здобувачі освіти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Активна участь у навчальному процесі передбачає регулярне відвідування всіх запланованих занять. У разі неможливості бути присутнім, студент зобов'язаний попередити викладача. Крім того, важливо вчасно виконувати всі навчальні завдання.</p> <p><i>Політика виставлення балів.</i></p> <p>Засвоєння здобувачами вищої освіти теоретичного матеріалу з навчальної дисципліни перевіряється шляхом усного опитування, поточного програмованого контролю знань, оцінки умінь аналізувати проблемні ситуації. Водночас обов'язково враховуються: присутність на заняттях та активність здобувача вищої освіти під час практичного заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх запланованих видів навчальної роботи.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до екзамену</p>	<p style="text-align: center;">Орієнтовні питання для екзамену в 6 семестрі</p> <p style="text-align: center;">Блок 1</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація порушень мовлення. Клініко-педагогічний та психолого-педагогічний підходи до класифікації мовленнєвих порушень. Їх порівняльна характеристика. 2. Основні методичні вимоги до проведення логопедичних занять. Структура логопедичного заняття. 3. Особливості збору анамнезу та логопедичного обстеження дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.

4. Сутність поняття дислалії. Причини її виникнення. Механізми, симптоматика, класифікація. Основні напрями корекційно-виховної роботи при дислалії.
5. Логопедія як галузь корекційної освіти. Історія розвитку та становлення логопедії як науки. Предмет, завдання, методологічні основи логопедії.
6. Визначення понять «дизартрія». Етіологія та синдроми, що характеризують дизартрію. Симптоматика дизартрії.
7. Фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення (ФФНМ). Характеристика порушень фонематичних процесів.
8. Суть поняття «анартрія», симптоматика, причини. Особливості спілкування та комунікації при анартрії.
9. Поняття системи української мови, характеристика мовлення та мовленнєвої діяльності. Класифікація звуків.
10. Сутність поняття заїкання та його причини. Характеристика невротичної, неврозоподібної та змішаної форм заїкання: причини, механізми, симптоматика.
11. Сутність поняття ринолалії. Етіологія, класифікація. Механізм утворення піднебінно-глоткової змички.
12. Поняття про фонематичну систему людини. Складові фонематичної системи. Структура процесу сприймання, опис рівнів.
13. Стерта форма дизартрії. Причини, механізми, симптоматика. Відмінні риси дислалії та стертої форми дизартрії
14. Причини ринолалії. Характеристика та класифікація незрощень при ринолалії.
15. Сутність поняття дизартрії та її причини. Види порушень м'язевого тону при дизартрії.
16. Класифікація та характеристика дизартрії на основі локалізації ураження рухового апарату мовлення.
17. Класифікація та характеристика дизартрії на основі синдромологічного підходу.
18. Класифікація судом при заїканні. Сучасні дослідження в корекції заїкання, як комплексного порушення.
19. Характеристика ступенів заїкання. Структура роботи з дітьми, що заїкаються
20. Характеристика феномену фіксованості на порушенні при заїканні. Класифікація форм заїкання.
21. Розкрийте алгоритм діагностики фонематичних процесів із зазначенням їх особливостей розвитку при різних порушення мовлення.

Блок 2

1. Логопедичне обстеження осіб з ринолалією. Доопераційна робота при вроджених незрощеннях твердого і м'якого піднебіння.

2. Післяопераційна робота при вроджених незрощеннях твердого і м'якого піднебіння.
3. Зміст та завдання корекційної роботи при ринології. Структура корекційного заняття для осіб при ринології.
4. Методика проведення індивідуальних корекційних занять з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення спрямована на роботу над звуковою системою мовлення.
5. Зміст корекційної роботи при заїканні. Структура корекційного заняття для осіб, що заїкаються.
6. Методи роботи над подоланням заїкання в різні вікові періоди
7. Зміст корекційної роботи при тахілалії та брадилалії. Структура корекційного заняття для осіб при тахілалії та брадилалії.
8. Класифікація порушень голосу та дослідження голосового апарата і голосової функції.
9. Профілактика порушень голосу і профілактична робота з запобігання рецидивів голосової патології.
10. Система відновлення голосу при парезах і паралічах гортані. Відновлювальна терапія після резекції гортані у післяопераційний період.
11. Корекційна робота при органічних порушеннях голосу.
12. Система відновлення голосу при хронічному ларингіті.
13. Порушення голосу. Етапи відновлення голосових функцій методикою «Стравохідний голос».
14. Методика М.Бері та Д. Езейстон при лікуванні функціональних розладів при порушенні голосу.
15. Методика проведення обстеження дітей із дизартрією. Основні критерії діагностики та завдання.
16. Система корекційної логопедичної роботи при дизартрії.
17. Основні прояви стертої дизартрії. Особливості діагностики стертої дизартрії. Корекція стертої дизартрії.
18. Особливості проведення логопедичних ігор для дітей з різними мовленнєвими порушеннями, їх класифікація.
19. Логопедична робота при різних рівнях фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення
20. Характеристика роботи батьків дітей із заїканням в дома.

3 Блок

1. Продемонструйте вправи на розвиток фонематичного уявлення(2 гри).
2. Продемонструйте вправи на розвиток фонематичного аналізу і синтезу.
3. Продемонструйте приклад логопедичного заняття за темою "Обстеження фонематичних процесів».
4. Підберіть практичні завдання, ігри та вправи на розвиток фонематичних процесів у дітей дошкільного віку.
5. Охарактеризуйте вправи для обстеження мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку.

6. Продемонструйте вправи для обстеження голосової функції дитини з ринолалією.
7. Продемонструйте ігри та вправи для розвитку діафрагмального та диференційованого мовленнєвого дихання.
8. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку стосовно особливостей вимови звуків [л, р] та їх пом'якшення. Опишіть матеріали та засоби діагностики.
9. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку стосовно особливостей вимови звуків [с, ш] та їх пом'якшення. Опишіть матеріали та засоби діагностики.
10. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку стосовно особливостей вимови звуків [з, ч]. Опишіть матеріали та засоби діагностики.
11. Охарактеризуйте процедуру діагностики, що дозволяє дійти правильного висновку стосовно особливостей вимови звуків [к, т] та їх пом'якшення. Опишіть матеріали та засоби діагностики.
12. Охарактеризуйте сфери обстеження при дизартрії. Приклади вправи для діагностики кожної сфери.
13. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [с] та [с'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків.
14. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [л] та [л'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків.
15. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [ш] та [ш'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків.
16. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [т] та [т'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків.
17. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [в] та [в'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків.
18. Визначте мету та план корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (на прикладі будь якого порушення).
19. Опишіть схему роботи над звуковою стороною мовлення при ринолалії.
20. Опишіть методику проведення обстеження дітей із дизартрією. Моніторинг моторного розвитку немовлят з метою виявлення рухових порушень
21. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [р] та [р'] . Приклади їх постановки, автоматизації та диференціації.
22. Продемонструйте вправи для обстеження типу і характеру фізіологічного і мовленнєвого дихання дитини з ринолалією.

Орієнтовні питання для екзамену в 7 семестрі

1. Характеристика, причини, мовленнєва та немовленнєва симптоматика моторної алалії.

2. Обстеження дітей, що не володіють мовленням.
3. Порушення читання. Причини, класифікація.
4. Порушення письма. Причини, класифікація.
5. Поняття про комплексні порушення мовлення. Етіологія та патогенез.
6. Рівні загального недорозвинення мовлення.
7. Корекція граматичної сторони мовлення при загальному недорозвиненні мовлення.
8. Особливості логопедичної роботи при системних порушеннях мовлення на кожному рівні.
9. Психолого-педагогічна діагностика дітей із системними порушеннями мовлення
10. Розвиток зв'язного мовлення при загальному недорозвиненні мовлення.
11. Корекція лексичної сторони мовлення при загальному недорозвиненні мовлення.
12. Особливості мовлення дітей на кожному рівні системних порушень мовлення.
13. Обстеження мовлення дітей із системними порушеннями мовлення
14. Характеристика, причини, мовленнєва та немовленнєва симптоматика сенсорної алалії.
15. Особливості навчальної діяльності у дітей з алалією.
16. Особливості немовленнєвої діяльності дітей із системними порушеннями мовлення.
17. Підготовка дітей із системними порушеннями мовлення до школи.
18. Особливості логопедичної роботи з дітьми із системними порушеннями мовлення шкільного віку.
19. Алалія як системне недорозвинення мовленнєвої діяльності. Етіологія, класифікація.
20. Напрямки корекційно-педагогічної роботи при різних формах алалії.
21. Визначення поняття алалія. Причини.
22. Класифікація алалії.
23. Характеристика мовлення дітей із сенсорною алалією.
24. Характеристика мовлення у дітей із моторною алалією.
25. Особливості мовлення дітей з моторною аферентною (кінестетичною) алалією.
26. Особливості мовлення дітей з моторною еферентною (кінетичною) алалією.
27. Особливості формування звукової сторони мовлення у дітей з моторною алалією.
28. Зміст обстеження дітей з алалією
29. Система логокорекційної роботи при моторній алалії.
30. Система логокорекційної роботи при сенсорній алалії.
31. Диференційна діагностика алалії від інших мовленнєвих порушень.
32. Зміст обстеження дітей з алалією.
33. Клінічний, психофізіологічний, психолого-педагогічний та лінгвістичні аспекти вивчення писемного мовлення.
34. Розкрийте структуру і завдання оволодіння писемним мовленням.

35. Опишіть принципи письма, які необхідні для оволодіння писемним мовленням.
36. Симптоми дисграфії та її класифікація.
37. Класифікація дисграфії.
38. Методика логопедичної роботи з усунення дисграфії..
39. Методика логопедичної роботи з усунення дислексії.
40. Порушення читання. Причини.
41. Класифікація дислексії за різними критеріями
42. Характеристика всіх форм дислексій.
43. Етапи формування навички читання
44. Охарактеризуйте операції процесу читання
45. Охарактеризуйте системо-комплекс дислексії
46. Методика логопедичної роботи з усунення дислексії.
47. Особливості корекції читання закритих, відкритих складів та складів зі збігом приголосних.
48. Методика логопедичної роботи з усунення дисграфії і дислексії
49. Загальні вимоги до корекційних занять. Основні методичні вимоги до проведення логопедичних занять. Структура логопедичного заняття
50. Організація робочого місця логопеда. Ведення документації
51. Охарактеризуйте вправи для обстеження мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку.
52. Профілактика дислексії у дітей
53. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції складової структури слова у дітей з моторною алалією.
54. Підберіть практичні завдання, ігри та вправи на розвиток фонематичних процесів у дітей дошкільного віку.
55. Поради родичам дитини з алалією.
56. Продемонструйте приклад логопедичного заняття за темою "Обстеження фонематичних процесів».
57. Продемонструйте вправи для обстеження типу і характеру фізіологічного і мовленнєвого дихання дитини з алалією.
58. Запропонуйте фрагмент індивідуального логопедичного корекційного заняття для дітей із системними порушеннями мовлення III-IV рівня
59. Скласти конспект логопедичного заняття з формування граматичних значень словотворчих морфем у дітей, які мають труднощі в оволодінні морфологічним принципом письма, орфографічними вміннями та навичками.
60. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції дисграфії
61. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції дислексії.

	<p>62. Профілактика дисграфії та дислексії у дітей</p> <p>63. Розкрийте сутність стратегії логопедичного впливу, яка спрямована на подолання афазії у дітей. Наведіть приклади відповідних корекційних завдань</p> <p>64. Розкрийте алгоритм діагностики фонематичних процесів із зазначенням їх особливостей розвитку при різних порушення мовлення. Наведіть приклади вправ для діагностики фонематичних процесів</p> <p>65. Визначте мету та план корекційної роботи з дітьми з порушеннями мовлення (на прикладі будь якого порушення).</p> <p>66. Складіть план діагностики дитини із моторною алалією.</p> <p>67. Складіть план корекційної роботи для дітей із оптичною дисграфією.</p> <p>68. Складіть план корекційної роботи для дітей із акустико-артикуляторною дисграфією.</p> <p>69. Складіть план корекційної роботи для дітей із аграматичною дисграфією.</p> <p>70. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми з I рівнем системних порушень мовлення.</p> <p>71. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми II рівнем системних порушень мовлення.</p> <p>72. Охарактеризуйте особливості організації індивідуальної логопедичної роботи з дітьми III рівнем системних порушень мовлення.</p> <p>73. Охарактеризувати особливості мовлення дітей з нерізко вираженим (у подальшому – н/в, або IV рівнем системних порушень мовлення).</p> <p>74. Розкрийте структуру логопедичних занять при різних порушеннях мовлення. Визначте місце вербального матеріалу, ігор, наочності, технічних засобів навчання, ритміки у контексті логопедичного заняття. Наведіть приклади використання на різних етапах роботи.</p> <p>75. Опишіть завдання для формування у дітей розуміння граматичного значення слів та вміння узгоджувати слова в реченні у роді, числі і відмінку.</p> <p>76. Назвіть послідовність формування граматичного боку мовлення у дітей дошкільного віку з системними порушеннями мовлення III рівня у відповідності до моделі, запропонованої Л. Трофименко</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК
Схема курсу

Тиж.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год
5 семестр				
1	<p>Тема 1. Теоретико – методологічні основи логопедії як науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет, завдання, методологічні основи курсу. 2. Історія розвитку та становлення логопедії як науки. 3. Етіологія мовленнєвих порушень. 4. Класифікація мовленнєвих порушень 5.Обстеження дітей та дорослих з порушенням мовлення 6. Принципи аналізу мовленнєвого порушення 	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>	<p>2, 6, 9</p>	<p>Підготовка до практичного заняття. СР.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Схематично замалювати будову мовнорухового аналізатора. 2. Ознайомитись і вивчити будову і функцію периферичного відділу мовнорухового аналізатора 3. У вигляді схеми записати клініко-педагогічну класифікацію мовленнєвих порушень. Розкрийте складові клініко-педагогічної класифікації порушень мовлення. 4. Записати у логопедичний словник визначення кожного виду мовленнєвого порушення. 5.Охарактеризуйте принцип розвитку дитини. 6.Охарактеризуйте принцип системного підходу до аналізу порушень (2 год)
2.	<p>Тема 1. Теоретико – методологічні основи логопедії як науки.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Причини мовленнєвих порушень 2. Анатомо-фізіологічні основи мовлення. Роль слуху і зору в розвитку мовлення 	<p>Практичне заняття, 2 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Історичний аспект дослідження проблеми виявлення, корекції та профілактики порушень мовлення у дітей та дорослих. 2. Предмет, завдання логопедії, як науки.

	<ul style="list-style-type: none"> 3. Збір анамнезу. 4. Логопедичне обстеження. 5. Принципи аналізу мовленнєвого порушення 			<ul style="list-style-type: none"> 3. Розвиток мовлення в процесі онтогенезу. 4. Класифікація порушень мовлення. Клініко-педагогічний та психолого-педагогічний підходи до класифікації мовленнєвих порушень. Їх порівняльна характеристика. 5. Назвіть види мовлення та основні їхні підвиди
3	<p>Тема 3. Порушення звуковимови.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика дислалії. 2. Причини її виникнення. Механізми, симптоматика. 3. Класифікація дислалії. 4. Рівні порушеної звуковимови 5. Поняття фонетичної системи української мови 6. Класифікація звуків української мови 	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.	9, 2	<p>С/Р</p> <p>Підібрати дидактичний матеріал для індивідуального обстеження стану звуковимови у дітей дошкільного віку. (2 год.)</p>
4.	<p>Тема 3. Порушення звуковимови.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Характеристика правильної вимови звуків П, Б, М- Н –Н’ 2. Характеристика правильної вимови звуків В, Ф, Т-Т’, Д-Д’. 3. Характеристика правильної вимови звуків С-С’, З-З’, Ш-Ж. 4. Характеристика правильної вимови звуків Л-Л’, Р-Р’. 17. Характеристика правильної артикуляції звуків Ц-Ц’, ДЗ-ДЗ’, Ч-ДЖ. 18. Характеристика правильної вимови звуків К, Г’, Х, Г, Й. 	Практичне заняття, 4 год 2 год З.Н.		<p>Розкрити питання</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Фізіологічні недоліки порушення звуковимови. 2. Формування навичок правильної звуковимови у дітей дошкільного віку <ul style="list-style-type: none"> 1. Характеристика та класифікація дислалії. 2. Роль фізіологічного слуху в процесі формування мовлення дитини.
5	<p>Тема 4. Логопедична робота при дислалії.</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Система корекційної роботи 2. Обстеження звуковимови дітей дошкільного віку 3. Етапи логопедичної роботи при дислалії. 4. Характеристика етапів постановки, автоматизації, диференціації звуків. 	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.	4, 6	<p>С/Р</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Підібрати і описати логопедичні ігри, для дітей раннього віку і старших дошкільників, які використовуються для формування мовленнєвого дихання

				2. Розробити вправи для обстеження мовленнєвого дихання у дітей дошкільного віку. (2 год.)
6	<p>Тема 4. Логопедична робота при дислалії.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обстеження звуковимови дітей дошкільного віку 2. Порушення вимови свистячих та шиплячих звуків. Методика їх корекції. 3. Порушення вимови сонорних звуків. Методика їх корекції. <p>Недоліки вимови задньоязикових звуків та глоткового “Г” . Методика їх корекції.</p>	<p>Практичне заняття, 6 год</p> <p>Презентація, дискусія</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розвиток артикуляційної моторики. 2. Розвиток мовленнєвого дихання. 3. Розвиток загальної і дрібної моторики 4. Методика індивідуальної діагностики різних звуків у дітей із порушеннями мовлення. <p>С/Р</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Записати назви статичних і динамічних артикуляційних вправ у вигляді таблиці 2. Особливості класифікації приголосних звуків української мови. 3. Запропонуйте фрагмент індивідуального заняття для корекції свистячих звуків. 4. Запропонуйте фрагмент заняття по диференціації звуків [з-ж] 5. Запропонуйте фрагмент заняття для диференціації звуків [с-ш]. 6. Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [л] та [л'] . Приклади постановки, автоматизації та диференціації даних звуків. 7. Запропонуйте фрагмент заняття для диференціації звуків [т]– [д]. 8. Запропонуйте фрагмент заняття для диференціації звуків [л-р].

				Запропонуйте фрагмент заняття для корекції звуків [р] та [р']. Приклади їх постановки, автоматизації та диференціації.
7	Тема 13. Поняття про фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення 1. Визначення поняття фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення. 2. Етіологія ФФНМ. 3. Поняття про фонематичну систему людини. 4. Характеристика порушень фонематичних процесів. 5. Обстеження фонематичних процесів у дітей 6. Психолого-педагогічна характеристика дітей з ФФНМ.	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.	4, 6, 8	С/Р 1. Записати і оформити у вигляді таблиці особливості формування фонематичного слуху в різні вікові періоди розвитку дитини. 2. Вивчити і записати методичку виявлення порушень фонематичного слуху у дітей дошкільного віку під час логопедичного обстеження. 3. Скласти і записати хід логопедичного заняття за темою "Обстеження фонематичного сприйняття".(2 год.)
8	Тема 13. Поняття про фонетико-фонематичне недорозвинення мовлення 1. Вимоги до підбору дидактичного та ігрового матеріалу, під час обстеження та корекції фонематичних процесів. 2. Психолого-педагогічна характеристика дітей з ФФНМ.	Практичне заняття, 6 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання Як впливає порушення фонематичного слуху на розвиток усного мовлення?
9	Тема 14. Логокорекційна робота з дітьми з ФФНМ. 1. Розвиток фонематичних процесів в онтогенезі. 2. Характеристика мовлення дітей з ФФНМ. 3. <i>Логопедична робота з корекції мовлення та фонематичних процесів осіб з ФФНМ.</i>	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.	4, 6, 8	С/Р Розробити рекомендації для батьків дітей з ФФНМ(2 год.)
10	Тема 14. Логокорекційна робота з дітьми з ФФНМ. 1. Методичні основи проведення індивідуальних корекційних занять з дітьми з фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення (ФФНМ) 2. Особливості виготовлення дидактичного матеріалу для запобігання та подолання ФФНМ.	Практичне заняття, 6 год. 2 год З.Н.		С/Р 1. Підберіть та продемонструйте практичні завдання, ігри та вправи на розвиток фонематичних процесів у дітей дошкільного віку. (2 год.)

	3. Особливості організації логопедичної роботи з постановки, автоматизації та диференціації фонем			
11	Тема 9. Ринолалія. <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення ринолалії. 2. Історія вивчення порушення. 3. Причини і механізми порушення. 4. Класифікація, основні форми. 5. Симптоматика різних форм ринолалії 6. Характер ушкодження мовленнєвого апарату прирізних формах ринолалії. 7. Логопедичне обстеження осіб з ринолалією. 8. Характеристики мовленнєвих та немовленнєвих симптомів. 	<p>Лекція, 2 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>	5, 6, 7	<p>С/Р</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історія вивчення ринолалії. 2. Клінічна картина при незрощеннях піднебіння 3. Механізми утворення ротових та носових звуків. 4. Скласти схему обстеження будови та рухливості артикуляційного апарату. <p>. (2 год.)</p>
12	Тема 9 Ринолалія. <ol style="list-style-type: none"> 1. Клінічна картина при незрощеннях. 2. Класифікація, основні форми. 3. Симптоматика різних форм ринолалії. 4. Механізми утворення ротових та носових звуків. 5. Схема обстеження дітей із ринолалією на різних етапах. 	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>С/Р</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості слухового сприймання у дітей з ринолалією. 2. Особливості мовленнєвого розвитку у дітей з ринолалією 3. Скласти таблицю класифікації ринолалії. 4. Провести порівняльний аналіз мовленнєвого розладу при ринолалії та дислалії. (2 год.)
13	Тема 11. Логокорекційна робота при ринолалії. <ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання, напрями, методи логопедичного впливу при ринолалії. 2. Сучасні підходи до роботи з особами з ринолалією. 3. Методи раннього хірургічного втручання в усуненні незрощень. 4. Основні напрямки мовленнєвої терапії з дітьми із ринолалією. 5. Огляд основних методик. 6. Система логопедичної роботи з корекції звуковимови у 	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>	3, 4	<p>Питання для вивчення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати схему обстеження дитини із ВНГП. 2. Організація медичної, логопедичної та психологічної допомоги дітям з незрощеннями. 3. Скласти схему роботи над звуковою стороною мовлення при ринолалії

	дітей з ринолалією.			
14	Тема 11 Особливості постановки звуків при ринолалії 1. Механізм утворення піднебінно-глоткової змички. 2. Особливості постановки та порядок постановки приголосних звуків. 3. Запобігання порушень мовлення при вроджених незрощеннях губи і піднебіння. 4. Післяопераційна робота при вроджених незрощеннях твердого і м'якого піднебіння. 5. Психологічні особливості при корекційній роботі з дитиною з ВНГП. 6. Традиційні підходи при подолання ринолалії	Практичне, 4 год. 2 год З.Н.		С/Р 1. Вивчити і замалювати у зошит (за допомогою логопедичних профілів) положення органів артикуляції під час промовляння голосних звуків в нормі і патології. 2. У вигляді таблиці визначити і записати причини, які викликають порушення промовляння голосних звуків. 3. Записати у зошит прийоми постановки голосних звуків. Навести приклади. 4. Підібрати вправи для обстеження типу і характеру фізіологічного і мовленнєвого дихання дитини з ринолалією. 5. Підібрати вправи для обстеження голосової функції дитини з ринолалією. (2 год.)
6 семестр				
15	Тема 5. Дизартричні порушення. 1.Визначення дизартрії. Історія вивчення: основні етапи і наукові напрямки. 2. Етіологія та синдроми, що характеризують дизартрію. Симптоматика дизартрії 3. Сучасний стан проблеми дизартрії. 4. Форми дизартрії: центральна і периферична. 5.Дизартричні порушення у дітей, їх особливості.. 6. Види порушень м'язового тону у при дизартрії	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: 1. Структура порушення при дизартрії 2. Сучасні наукові розробки з виявлення та корекції дизартричних порушень 3. Підібрати й описати логопедичні ігри, для дітей раннього віку і старших дошкільників, які використовуються для розвитку загальної моторики. 4. Розробити і записати хід логопедичного заняття з використанням ігрових вправ для розвитку дрібної моторики пальців
16	Тема 5 Дизартричні порушення.	Практичне заняття, 4год.		Розкрити питання: 1.Визначення дизартрії. Історія вивчення: основні етапи і наукові напрямки.

		2 год З.Н.		<ul style="list-style-type: none"> 2. Етіологія та синдроми, що характеризують дизартрію. Симптоматика дизартрії 3. Сучасний стан проблеми дизартрії. 4. Форми дизартрії: центральна і периферична. 5. Дизартричні порушення у дітей, їх особливості.. 6. Види порушень м'язевого тону при дизартрії
17	Тема 6 Класифікація дизартрій. 1. Симптоматика клінічних форм дизартрії. 2. Характеристика різних форм дизартрії 3. Анартрія	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: Опрацювати матеріали лекції.
18	Тема 6 Класифікація дизартрій. 1. Особливості спілкування та комунікації при анартрії	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання 1. Симптоматика клінічних форм дизартрії. 2. Характеристика різних форм дизартрії
19	Тема 7. Обстеження дітей із дизартрією 1. Принципи диференціальної діагностики дизартрії. 2. Диференціальна діагностика стертих форм дизартрії та поліморфної дислалії. 3. Диференційна діагностика дизартричних порушень 3. Особливості заповнення мовленнвої картки при дизартрії	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: 1. Опрацювати матеріали лекції 2. Рання діагностика дизартрії. 3. Особливості підбору діагностичного та корекційного матеріалу для дітей з дизартрією .
20	Тема 7 Обстеження дітей із дизартрією 1. Особливості діагностики стертої дизартрії 2. Класифікації, форми і стадії рухових порушень при дизартрії 3. Діагностика моторно-мовленнєвого компоненту, вивчення стану сформованості усного мовлення, лексико-граматичних аспектів мовлення.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання 1. Методика проведення обстеження дітей із дизартрією. 2. Моїторинг моторного розвитку немовлят з метою виявлення рухових порушень

21	Тема 8 Система корекційної роботи при дизартрії 1. Напрями корекційної роботи. 2. Анартрія. Особливості прийому їжі дітей з анартрією. 3. Логопедична робота при дизартрії 4. Особливості логопедичного масажу та артикуляційної гімнастики при дизартрії	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: 1. Опрацювати питання лекції. 2. Особливості підбору засобів для годування при дизартрії.
22	Тема 8 Система корекційної роботи при дизартрії 1. Корекція загальної та мовленнєвої моторики 2. Корекція дихання та інтонаційно-мелодійної сторони мовлення. 3. Особливості корекції мовлення при ДЦП.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		
23	Тема 15. Порушення голосу 1. Поняття про акустичні властивості голосу. 2. Вікові особливості голосу. 3. Визначення порушень голосу. 4. Афонія, дисфонія, фонастенія як види порушення голосу. 5. Етіологія порушення голосу. 6. Порушення голосу центрального та периферичного характеру. Симптоматика. 7. Порушення голосу функціонального та органічного характеру. Симптоматика.	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		С/Р 1. Історія розвитку фонопедії. 2. Опрацювати схему обстеження голосу 3. Розвиток голосу у дитини 4. Особливості психотерапевтичної роботи при порушеннях голосу. 5. Особливості голосоутворення у хворих після ларингектомії
24	Тема 12. Порушення голосу 1. Загальна характеристика порушень голосу. 2. Причини, механізми і класифікація порушень голосу 3. Дослідження голосового апарату і голосової функції. 4. Парези і паралічі гортані.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання 1. Особливості профілактики та логопедичної роботи над хронічними ларингітами. 2. Опрацюйте особливості роботи над порушення функціональної дисфонії
25	Тема 17. Особливості логокорекційної роботи з хворими після резекції гортані у післяопераційний період. 1. Система комплексної медико-педагогічної роботи у післяопераційний період. 2. Відновлення голосу при парезах і паралічах гортані. 3. Профілактика порушень голосу.	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		1. С/Р Опрацювати періоди відновлювальної терапії після резекції гортані у післяопераційний період. 2. Профілактика порушень голосу і профілактична робота з запобігання рецидивів голосової патології

26	Тема 17. Особливості логокорекційної роботи з хворими після резекції гортані у післяопераційний період. 1. Організація логопедичної допомоги дітям і дорослим, що страждають на різні патології голосу. 2. Етапи терапевтичної роботи.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання С/Р Продемонструйте ігри та вправи для розвитку діафрагмального та диференційованого мовленнєвого дихання
27	Тема 18. Заїкання. 1. Суть поняття заїкання. Історичний аспект вивчення заїкання. 2. Причини та механізми виникнення заїкання. 3. Симптоматика заїкання. 4. Нейрофізіологічний аспект вивчення заїкання. 5. Характеристика мовленнєвих судом. 6. Характеристика різних форм заїкання. Мовленнєва та немовленнєва симптоматика 7. Загальна характеристика порушень темпу і ритму мовлення несудомного характеру.	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: 1. Суть поняття заїкання. Історичний аспект вивчення заїкання. 2. Причини та механізми виникнення заїкання. 3. Симптоматика заїкання. 4. Характеристика мовленнєвих судом 5. Види порушень темпу і ритму несудомного характеру, їх характеристика
28	Тема 18. Заїкання. 1. Види заїкання, їх характеристика 2. Профілактика виникнення заїкання.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання 1. Симптомокомплекс заїкання. Клінічні і психологічні особливості прояву заїкання. 2. Типи та локалізація судом у різних відділах периферичного артикуляційного апарату при заїканні 3. Розробіть поради для батьків дітей із заїканням
29	Тема 20. Комплексне обстеження та подолання заїкання. 1. Особливості обстеження дітей дошкільного віку із заїканням. 2. Обстеження підлітків та дорослих із заїканням. 3. Особливості психологічного обстеження осіб із заїканням.	Лекція, 2 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: 1. Принципи диференційованого психолого-педагогічного корекційного впливу на осіб, що заїкаються. 2. Опрацювати нетрадиційні методи корекційної роботи.

	<p>4. Система лікувально-терапевтичних засобів в роботі з особами, що заїкаються.</p> <p>5. Особливості логопедичної роботи.</p> <p>6. Сучасні методики подолання заїкання.</p> <p>7. Технічні засоби в корекційній роботі з особами, що заїкаються.</p>			3. Особливості обстеження осіб з темпо-ритмічними порушеннями: тахілалія та брадилалія
30	<p>Тема 20. Комплексне обстеження та подолання заїкання.</p> <p>1. Особливості обстеження дітей дошкільного віку із заїканням.</p> <p>2. Обстеження підлітків та дорослих із заїканням.</p> <p>3. Особливості психологічного обстеження осіб із заїканням.</p> <p>4. Особливості обстеження осіб з темпо-ритмічними порушеннями: тахілалія та брадилалія</p> <p>5. Сучасний комплексний лікувально-педагогічний підхід до подолання заїкання.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання:</p> <p>1. Описати план логопедичного обстеження дитини із заїканням.</p> <p>2. Описати план логопедичного обстеження тахілалії та брадилалії</p> <p>3. Підібрати комплекс ігор та вправ для роботи з дітьми дошкільного віку, що заїкаються.</p> <p>4. Підібрати комплекс вправ для роботи з дорослими, що заїкаються.</p> <p>5. Підібрати комплекс вправ на дихання із дитиною, що заїкається.</p> <p>6. Скласти план роботи логопеда з дитиною із заїканням</p>
7 семестр				
31	<p>Тема 25. Системні порушення мовлення</p> <p>1. Поняття про системні порушення мовлення. Етіологія та патогенез.</p> <p>2. Історія виникнення поняття.</p> <p>3. Рівні загального недорозвинення мовлення</p> <p>4. Особливості мовлення дітей на кожному рівні системних порушень мовлення.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Питання для вивчення:</p> <p>1. Системні порушення мовлення, як системне порушення розвитку. Психолого-педагогічні особливості дітей із системними порушеннями мовлення.</p>
32	<p>Тема 25. Системні порушення мовлення</p> <p>1. Особливості монологічного та діалогічного мовлення дітей з системними порушеннями мовлення.</p> <p>2. Особливості переходу з I на II рівень.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <p>С/Р</p>

	<p>3. Особливості будови речення.</p> <p>4. Особливості накопичування словника при системних порушеннях мовлення</p> <p>5. Особливості переходу з III на IV рівень.</p> <p>6. Особливості корекції граматичної будови речення.</p>			Скласти таблицю всіх компонентів мовлення для кожного рівня окремо.
33	<p>Тема 27. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку з системними порушеннями мовлення</p> <p>1. Особливості логопедичної роботи при системних порушеннях мовлення на кожному рівні.</p> <p>2. Корекція лексичної сторони мовлення</p> <p>3. Корекція граматичної сторони мовлення.</p> <p>4. Розвиток зв'язного мовлення</p> <p>5. Підготовка дітей із системні порушення мовлення до школи.</p> <p>6. Особливості логопедичної роботи з дітьми із системними порушеннями мовлення шкільного віку.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Питання для вивчення:</p> <p>1. Логопедична робота з дітьми із системними порушеннями мовлення по всіх компонентах мовлення</p>
34	<p>Тема 27. Організація та зміст корекційно-педагогічної роботи з дітьми дошкільного та шкільного віку з системними порушеннями мовлення</p> <p>1. Основні принципи та напрямки корекційної роботи при системними порушеннями мовлення</p> <p>2. Особливості накопичення іменникового, дієслівного, прикметникового словника у дітей із різними рівнями системних порушень мовлення.</p> <p>3. Особливості розвитку фонематичних процесів при системних порушеннях мовлення.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <p>С/Р</p> <p>1. Запропонуйте фрагмент індивідуального логопедичного корекційного заняття для дітей із системними порушеннями мовлення I рівня.</p> <p>2. Запропонуйте фрагмент індивідуального логопедичного корекційного заняття для дітей із системними порушеннями мовлення II рівня.</p> <p>3. Запропонуйте фрагмент індивідуального логопедичного корекційного заняття для дітей із системними порушеннями мовлення III-IV рівня.</p>
35	<p>Тема 28. Поняття про алалію.</p> <p>1. Визначення поняття алалія. Причини.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p>		<p>Питання для вивчення:</p>

	<p>2. Класифікація алалії.</p> <p>3. Характеристика, причини, мовленнєва та немовленнєва симптоматика моторної алалії.</p> <p>Характеристика, причини, мовленнєва та немовленнєва симптоматика сенсорної алалії.</p>	2 год З.Н.		<p>С/Р</p> <p>1. Психолого-педагогічні особливості дітей з алалією</p>
36	<p>Тема 28 Поняття про алалію.</p> <p>1. Алалія як системне порушення мовленнєвої діяльності. Етіологія, класифікація.</p> <p>3. Мовленнєва та немовленнєва симптоматика при алаліях.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <p>1. Визначте диференційні ознаки алалії та відомих вам порушень мовлення.</p>
37	<p>Тема 30. Корекційна робота при алалії.</p> <p>1. Система логокорекційної роботи при моторній алалії.</p> <p>2. Система логокорекційної роботи при сенсорній алалії.</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>С/Р</p> <p>Охарактеризуйте особливості пізнавальної діяльності дітей з алалією.</p>
38	<p>Тема 30. Корекційна робота при алалії.</p> <p>1. Система корекційно-логопедичного впливу при моторній алалії.</p> <p>2. Система корекційно-логопедичної роботи при сенсорній алалії.</p> <p>3. Сенсомоторна алалія. Напрямки корекційно-логопедичної роботи.</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Розкрити питання</p> <p>Підберіть дидактичний матеріал та складіть корекційно –розвиткові завдання для корекції моторної та сенсорної алалії.</p>
39	<p>Тема 32. Порушення читання та письма у дітей молодшого шкільного віку. Обстеження</p> <p>1. Клінічний, психофізіологічний, психолого-педагогічний та лінгвістичні аспекти вивчення писемного мовлення.</p> <p>2. Порушення читання. Причини, класифікація.</p> <p>3. Порушення письма. Причини, класифікація</p> <p>4. Профілактика дисграфії та дислексії у дітей</p>	<p>Лекція, 4 год.</p> <p>2 год З.Н.</p>		<p>Питання для вивчення:</p> <p>1. Повторити суть поняття «писемне мовлення»</p> <p>Повторити онтогенетичні механізми писемного мовлення.</p>
40	<p>Тема 32. Порушення читання та письма у молодших школярів. Обстеження</p> <p>1. Обстеження учнів з порушеннями письма і читання</p> <p>2. Вивчення немовленнєвих процесів та розумових</p>	<p>Практичне заняття, 4 год.</p>		<p>Розкрити питання</p> <p>1. Психофізіологічні механізми письма та читання.</p>

	операцій у дітей з порушенням письма і читання	2 год З.Н.		
41	Тема 33. Корекційна робота при дислексії. 1. Методика логопедичної роботи з усунення дислексії. 2. Особливості корекції читання закритих, відкритих складів та складів зі збігом приголосних.	Лекція, 4 год. 2 год З.Н.		Питання для вивчення: Яке значення має корекційна логопедична робота над реченням в процесі подолання граматичної та семантичної дислексії?
42	Тема 33. Корекційна робота при дислексії. 1. Особливості корекції читання багатоскладових слів, словосполучень, складних речень, текстів. 2. Корекція інтонації – знаки пунктуації та розділових знаків. 3. Особливості корекції читання «про себе»	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання С/Р Розробити фрагмент заняття для корекції дислексії.
43	Тема 34. Корекційна робота при дисграфії 1. Методика логопедичної роботи з усунення дисграфії. 2. Особливості корекції заміни дзвінких-глухих, твердих-м'яких звуків, подібних за графічними ознаками букв. Або корекція графічної, фонетичної дисграфії	Лекція, 4 год. 2 год З.Н.		Скласти конспект логопедичного заняття з формування граматичних значень словотворчих морфем у дітей, які мають труднощі в оволодінні морфологічним принципом письма, орфографічними уміннями та навичками.
44	Тема 34. Корекційна робота при дисграфії 1. Вивчення готовності до навчання грамоти у дітей старшого дошкільного віку. 2. Методика подолання фонетичних помилок на заміни та змішування букв, що позначають звуки, близькі за акустико-артикуляційними ознаками.	Практичне заняття, 4 год. 2 год З.Н.		Розкрити питання 1. Розвиток та корекція дрібної моторики у дітей з порушенням письма. С/Р 1. Розробити фрагмент заняття для корекції дисграфії.